

Una vida d'artista

La il·lustradora Mercè Llimona evoca la seva infància en el llibre 'No m'oblidis'. En aquesta entrevista parla, més que de la col·legiala, de l'artista.

Mercè Llimona, la il·lustradora infantil, filla del pintor Joan Llimona, explica la seva infància en la Catalunya d'abans de la guerra a *No m'oblidis. Diari d'una col·legiala*. (Destino). Nascuda l'any 1914, els seus dibuixos de contes propis o adaptats —*Blancaneu, Tic-tac, Ha nascut un infant, El soldadet de plom i La rateta que escombrava l'escaleta*— s'acaben d'exposar a la Sala Rovira de Barcelona.

—Com evoqueu en el llibre, vàreu ser una nena de l'Eixampla. Per tant, una nena sense places on jugar, no?

—Vaig néixer al costat del Ritz, a Llíria 42. A vegades ens acompanyava una persona i anàvem a jugar a la plaça de Tetuan, però no ens agradava gens. Ho trobàvem horrible. Era com un desert del Sàhara, plena de pols i de pedres. Al carrer, no hi havia jugat mai. No ens movíem gaire. Anàvem tan sols a escola i a casa del meu oncle, el doctor Fargas, avi d'en Ramon Trias Fargas, a la Rambla de Catalunya. Els petits ens quedàvem a baix a jugar, i els grans, a dalt. Ens movíem quan anàvem a passar els tres mesos d'estiu a Vilassar. El meu pare s'hi va fer una casa.

—Quina relació mantenia la vostra família amb l'oncle, l'escultor Josep?

—Al primer pis de la casa, hi vivia l'oncle, i al segon, nosaltres. Eren dos germans que s'estimaven molt. Després, en Josep té la pega que se li mor la dona jove, i una filla, i el pare li va fer de germà gran i la mare, que tenia un gran esperit maternal, també l'ajuda molt. L'oncle Josep, a pesar de ser independent, tenia una gran tendresa per les criatures. Anava seguint el que jo feia i em demanava què em semblava la Llotja. Li vaig dir que no m'agradava, que no lligava amb la meua sensibilitat. Et passaves un any fent guixos, vinga fer

RICARD CUGAT

Mercè Llimona: "La història de l'art d'en Pijoan, ens la sabíem de memòria als deu anys."

peus i fulles de cantó. Em va veure tan amoïnada que em va dir. "Bé, no ho faria per ningú, vine al taller". En un racó del seu estudi, de la mateixa model que feia servir, jo feia quatre gargots. A casa teníem molta gent a fer tertúlia, havent dinat. Eren uns cafès que no s'acabaven mai: Josep Maria de Sagarra, els germans Duran Reynals, Josep M. Folch i Torres, Domènec Carles, Rossend Llatés... Quan l'oncle se'n cansava, deia: "Me'n vaig a mullar el fang". Una família molt poc pràctica, però molt agradable de viure-hi. A casa sempre fèiem cafès molt llargs, i quan em vaig casar em va sorprendre que el sogre, a les tres ja s'aixequés i se'n anés a la feina.

—No vàreu trobar cap entrebanc per a poder desenvolupar la vostra vocació?

—No. Josep Maria Folch i Torres, en veure com fèiem anar el llapis la germana i jo va dir a la mare que havia d'encarar la nostra carrera cap a l'art. Era lògic. Ens vam criar en un ambient on l'art, la pintura i la lectura era la cosa més natural del món. Després em vaig trobar amigues que no havien llegit cap llibre i no sabien qui eren Leonardo da Vinci o Piero della Francesca. Pensava: que animals! La història de l'art d'en Pijoan, ens la sabíem

de memòria als deu anys.

—Recordeu els vostres primers dibuixos publicats?

—No. Quan la Diputació de Barcelona va fer-me l'exposició, l'any 87, van aparèixer llibrets que havia il·lustrat i que no recordava.

—Com us va afectar la guerra?

—Vaig anar a París l'any 37. Gràcies a les monges que m'havien educat a Barcelona, vaig trobar-hi acollida, menjar, i feina en una editorial francesa de revistes. Però vaig emmalaltir i la meua germana, que era a Sant Sebastià

amb el seu marit, em va cridar. La meua il·lusió era de fer una vida d'artista a París, però la salut no em va acompanyar. A Sant Sebastià vaig treballar en una fàbrica de botons, d'un senyor de Barcelona. Pintant-ne. I allà vaig col·laborar en les revistes *Mis chicas* i *Flechas y Pelayos*. Després vaig anar a París i a Berlín, a veure món i buscar idees. Vaig tornar amb el llibre *Tic-tac*. L'editorial Hymosa se'l va quedar. Era al 42 No vaig voler diners, sinó percentatge. Mai no he guanyat tants diners. Encara es ven.

—Tot i les mans malaltes, tinc entès que no heu deixat de pintar.

—No ho entenc. Sempre m'estic movent i no acabo de morir-me mai. Ja veieu com tinc les mans... I dibuixo i escric cada dia. Aquest llibre el vaig fer per a mi, per als fills i els néts. Però la Conxa, de Destino, el va veure i me l'ha editat. Sempre que em ve una cosa a tomb, unes flors per exemple, la dibuixo. Si em treuren el dibuix, em moro.

—Amb una gran fidelitat a l'estil dels primers dibuixos, no?

—Sempre he fet el mateix. El que el cor em dicta. Els tons suaus dels pintors italians. Ja m'hauria agradat de ser un pintor primitiu italià, ja!

Lluís Bonada